

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

ΤΕΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΓΕΩΠΟΝΩΝ/ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΟ MANAGEMENT ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

- Τα προβλήματα αποτελούσαν πάντα προκλήσεις για να πραγματοποιήσει ο άνθρωπος σημαντικές προόδους.
- Στη νέα εποχή-οικονομία που χαρακτηρίζεται από την ταχύτατη διάχυση της πληροφορίας, τα προβλήματα είναι πολύπλοκα και απαιτούν πολύπλοκα συστήματα λύσεων.
- Η λύση των προβλημάτων καθιστά απαραίτητη τη διασύνδεση τους με την τεχνολογία (τεχνολογία # τεχνική)
- Συνεπώς απαιτείται ανάπτυξη ικανοτήτων για αποτελεσματική οργάνωση και διοίκηση της τεχνολογίας, δηλαδή management τεχνολογίας το οποίο είναι ταυτόχρονα management της καινοτομίας.

Οργανωσιακή διάρθρωση

- παλαιά άποψη management (επιχειρηματικότητα και καινοτομία έξω από τα καθήκοντα του manager)
- management της νέας οικονομίας (ο σύγχρονος manager πρέπει να είναι καινοτόμος, και απαιτείται η συμμετοχή όλων των μελών-τμημάτων ενός οργανισμού για την επιτυχία των σκοπών)

Η άποψη που υπήρχε ότι η μια επιχείρηση είναι καινοτομική αν έχει οπωσδήποτε τμήμα R&D είναι λανθασμένη. Η καινοτόμος επιχείρηση χαρακτηρίζεται από τον τρόπο που διοικείται και εκτελεί τις καθημερινές δραστηριότητες ώστε να είναι πάντα ανταγωνιστική.

Εμπειρικές έρευνες έδειξαν ότι δύο παράγοντες καθορίζουν την εμφάνιση, ανάπτυξη και διατήρηση των καινοτόμων επιχειρήσεων:

1. η κατανόηση της καινοτομίας ως επιχειρηματικής διαδικασίας και όχι τυχαίου γεγονότος
2. ο τρόπος με τον οποίο η καινοτομική δραστηριότητα οργανώνεται, διοικείται, κατευθύνεται και ελέγχεται (δηλαδή αναγκαίο το management της καινοτομίας)

Χαρακτηριστικά του επιτυχημένου management καινοτομίας

1. η εστίαση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και όχι διασπορά σε πολλά αντικείμενα.
2. η επιλογή του κατάλληλου οργανωσιακού μοντέλου (η καινοτομία προωθείται αποτελεσματικότερα με υιοθέτηση οριζόντιων οργανωτικών δομών, πχ ενασχόληση με όλες τις πλευρές ανάπτυξης των νέων προϊόντων, στενές σχέσεις και με προμηθευτές και πελάτες)
3. το management της καινοτομίας δεν είναι μονόπλευρο (απαιτείται η καινοτομία να αντιμετωπίζεται ταυτόχρονα και από την τεχνολογική και εμπορική και οργανωσιακή πλευρά της, πχ η αύξηση της παραγωγικότητας μέσω R&D δεν εξασφαλίζει την εμπορική επιτυχία).

4. η ανάπτυξη πολύπλευρης συνεργασίας και επικοινωνίας μεταξύ των απασχολουμένων και με φορείς εκτός οργανισμού
5. η ανάπτυξη καινοτομικής κουλτούρας μέσα στην επιχείρηση (δημιουργία μικρών μη γραφειοκρατικών τμημάτων, καλλιέργεια μη απογοήτευσης, άντληση διδαγμάτων, αφιέρωση χρόνου για μάθηση, κτλ). Η καινοτομία είναι διαδικασία μάθησης και όχι τυχαίο γεγονός.

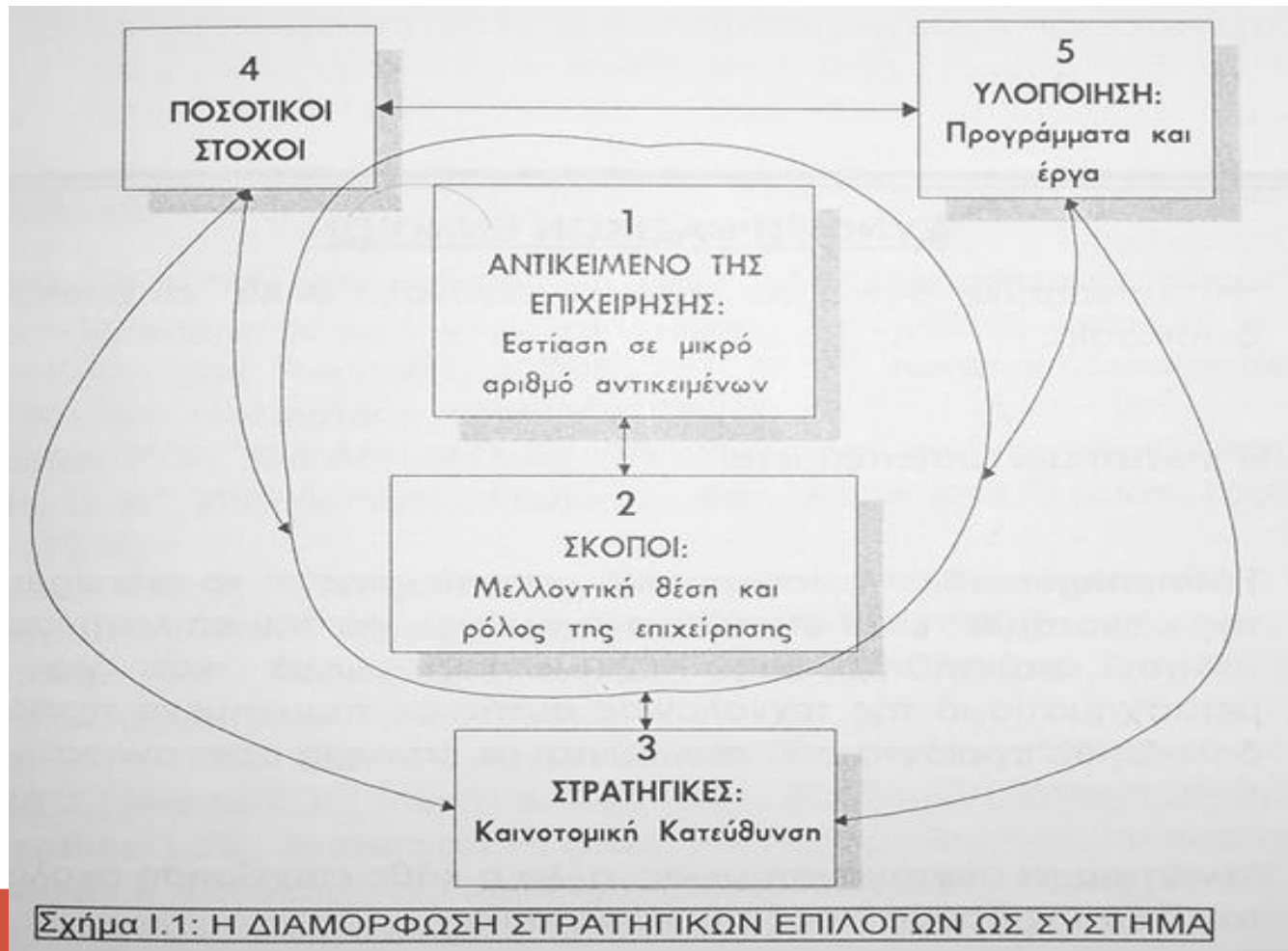
ΟΧΙ ΑΡΙΣΤΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΗΣ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΌ ΜΙΑ ΜΟΝΟΠΛΕΥΡΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ MANAGEMENT ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Η καινοτομία είναι μια διαδικασία συνδυασμού και αλληλεπίδρασης της τεχνολογικής προόδου (technology push) και της αγοράς (demand pull). Η εφαρμογή ενός μονοδιάστατου τύπου management της καινοτομίας οδηγεί σε ανεπιθύμητες συνέπειες την καινοτομική δραστηριότητα, όταν:

- η καινοτομία θεωρηθεί ως μια γραμμική διαδικασία τεχνολογικής προόδου (έμφαση στην R&D) και αγνοηθεί η αγορά.
- Η καινοτομία να θεωρηθεί ως μια πρωτοπόρος επινόηση και να αγνοηθεί ο σωρευτικός της χαρακτήρας.
- η καινοτομία θεωρηθεί ως μια μεμονωμένη αλλαγή παρά ως μέρος του συστήματος
- η μη κατανόηση της σχέσης μεταξύ καινοτομίας προϊόντος και καινοτομίας στην παραγωγική διαδικασία.
- Η αντίληψη ότι η καινοτομία χρειάζεται άτομα κλειδιά
- Η αντίληψη ότι η καινοτομία μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο από μεγάλες επιχειρήσεις
- Η αντίληψη ότι η καινοτομία είναι εξωγενής, εξαρτάται από παράγοντες που δεν μπορούν να ελεγχθούν από την επιχείρηση.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΤΟΥ MANAGEMENT ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Πηγή: Γεωργαντά 2003

Η συστηματική προσέγγιση του management και η εστίαση του στην καινοτομία επηρεάζει τις στρατηγικές επιλογές της επιχείρησης. Η διαδικασία διαμόρφωσης στρατηγικών επιλογών είναι ένα σύστημα από πέντε αλληλοσυνδεόμενα στοιχεία.

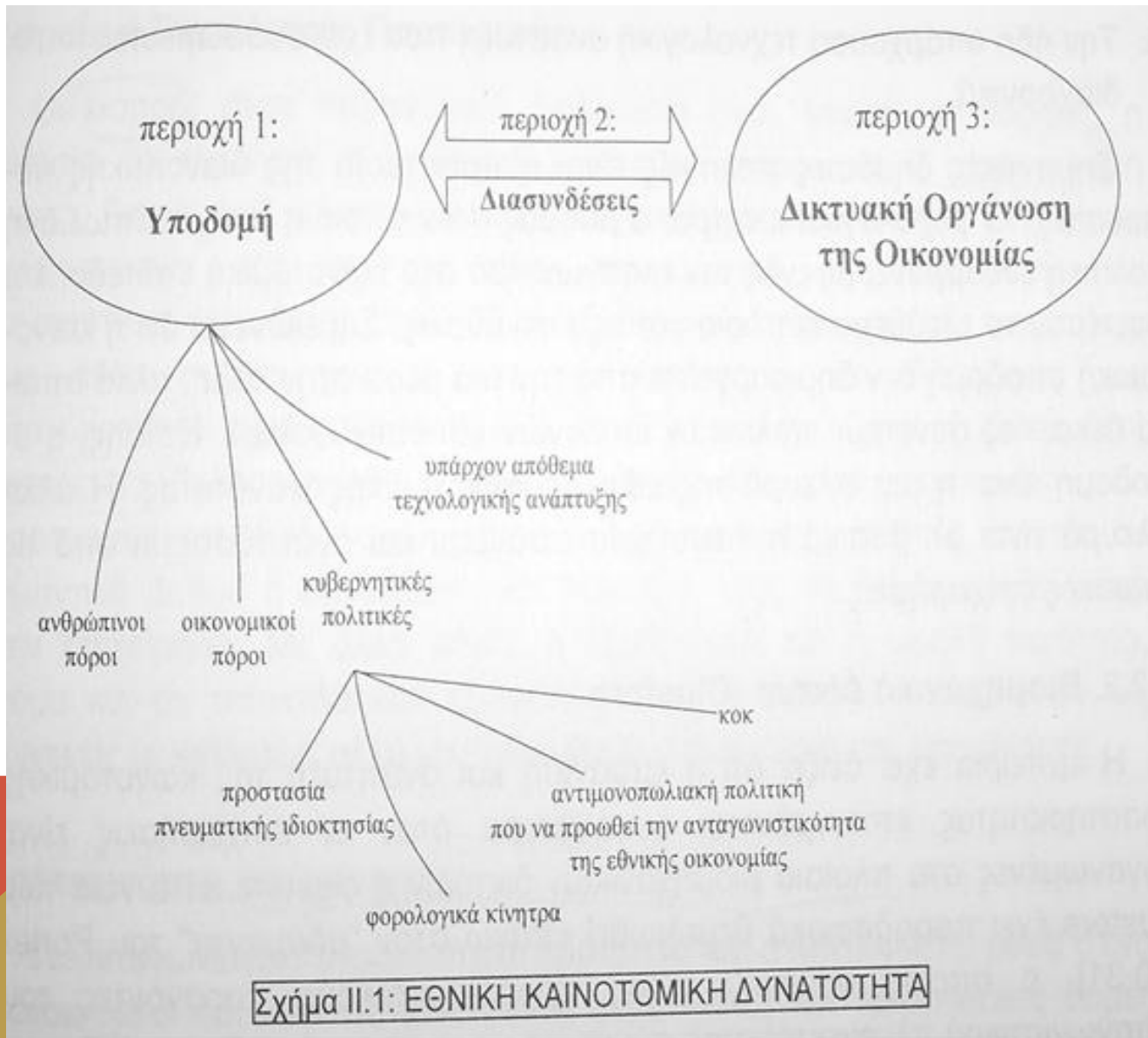
ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Διακρίνονται δύο γενικές κατηγορίες παραγόντων που προσδιορίζουν την καινοτομική δραστηριότητα των επιχειρήσεων.

1. ενδοεπιχειρησιακοί παράγοντες (εσωτερικοί)
2. παράγοντες που βρίσκονται εκτός επιχείρησης (εξωτερικοί)

Οι Porter-Stern (2000), έχουν αναπτύξει ένα θεωρητικό πλαίσιο για να δούμε αν μια χώρα έχει τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη επιτυχημένων καινοτομιών.

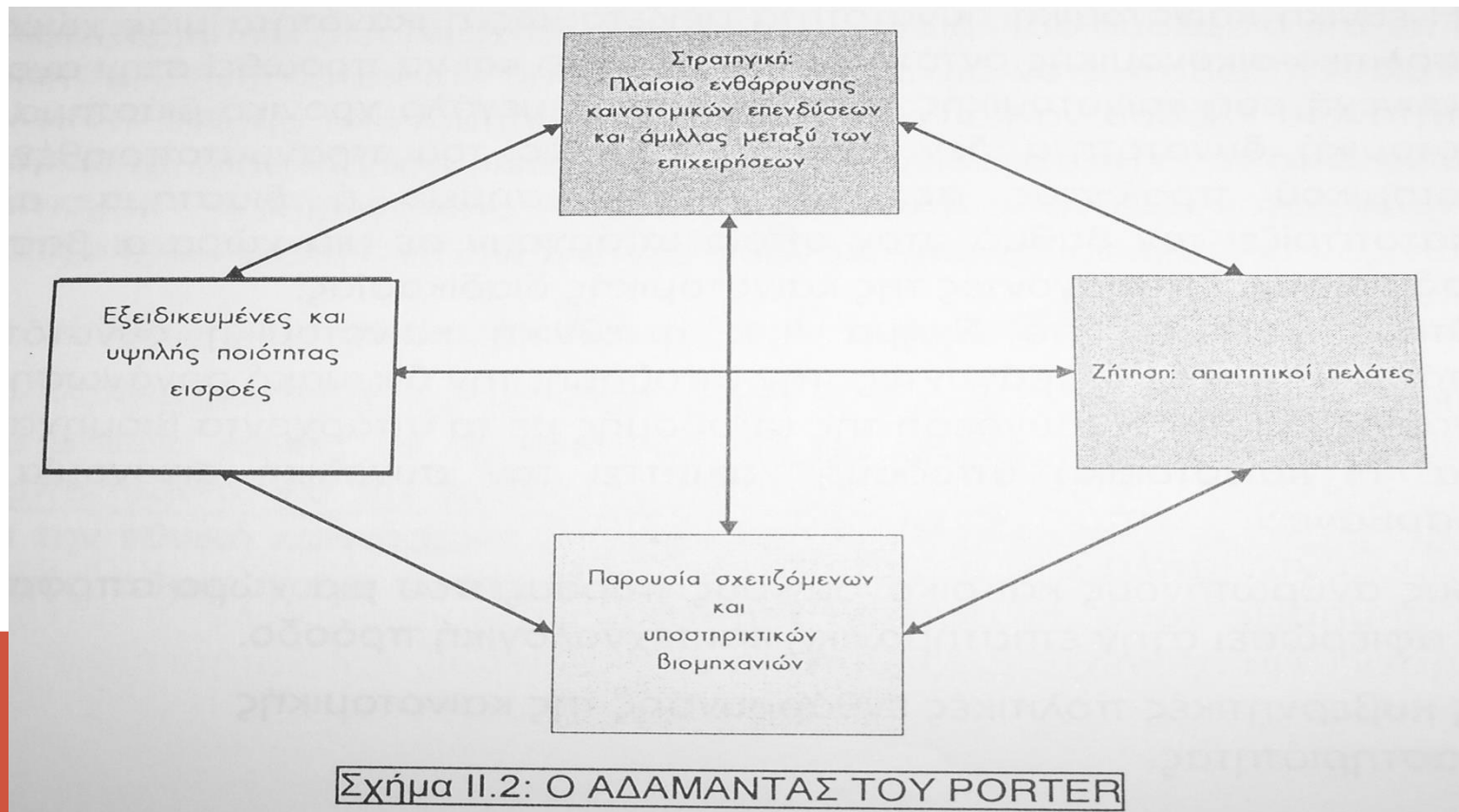
Η εθνική καινοτομική δυνατότητα Porter-Stern

Βιομηχανικά δίκτυα – Clusters

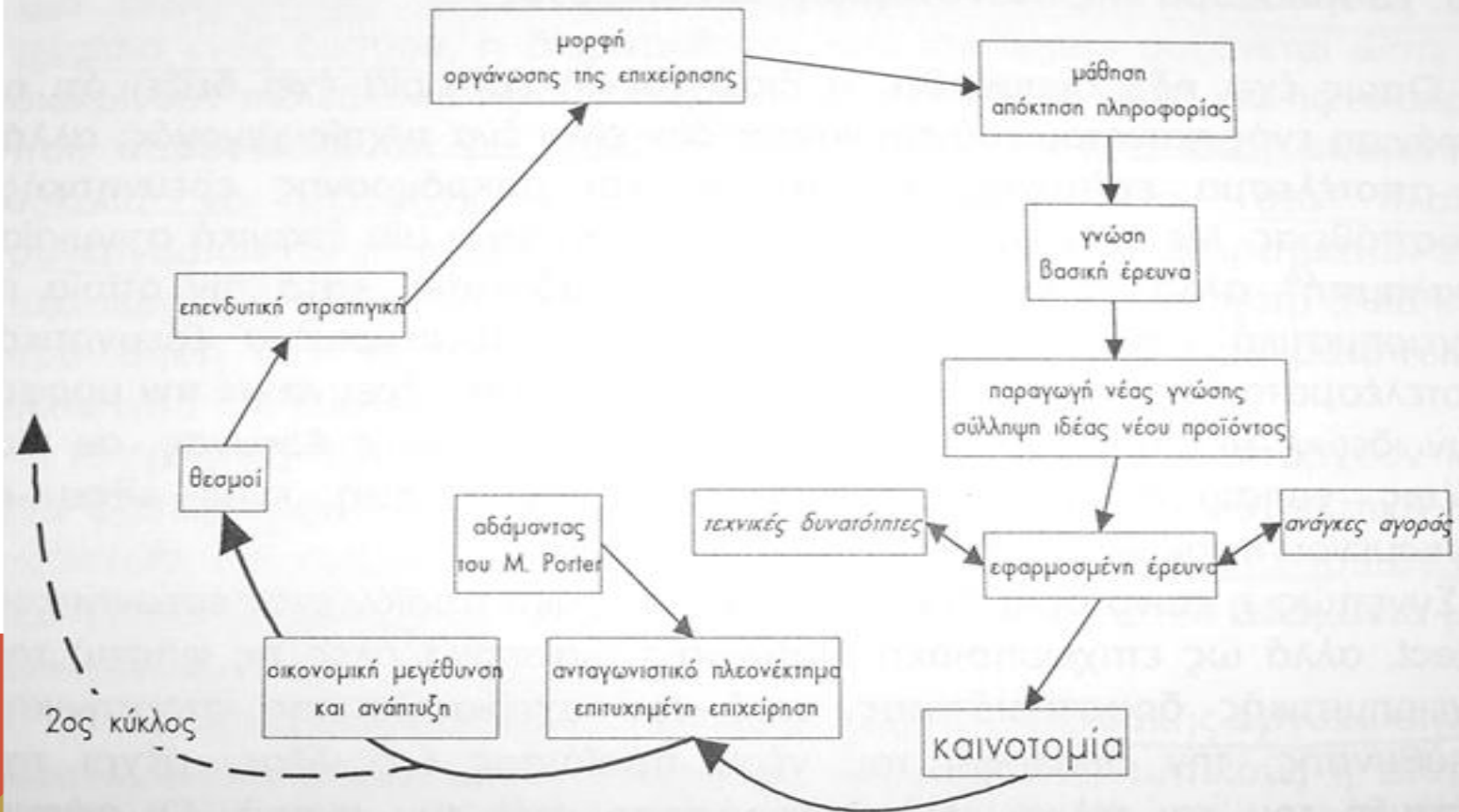
Η εμφάνιση και ανάπτυξη καινοτομικής δραστηριότητας επιτυγχάνεται ευκολότερα όταν οι επιχειρήσεις είναι οργανωμένες στα πλαίσια βιομηχανικών δικτύων ή clusters.

Η έννοια των clusters έχει θεμελιωθεί στον «αδάμαντα» του Porter όπου παρουσιάζονται οι προσδιοριστικοί παράγοντες του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος.

Το κύκλωμα της καινοτομικής διαδικασίας

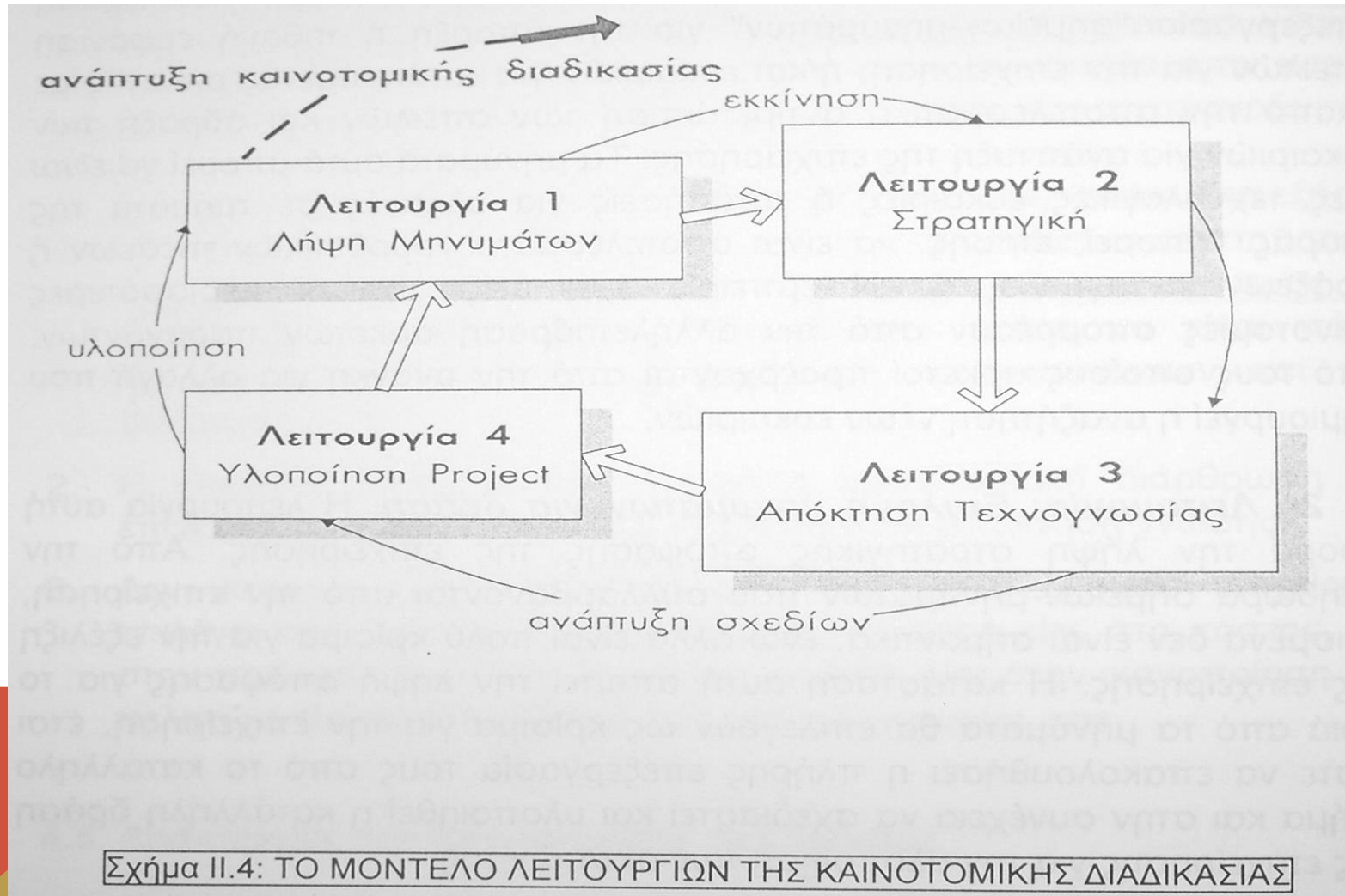
Η εμφάνιση ενός καινοτομικού προϊόντος ΔΕΝ είναι τυχαίο γεγονός, αλλά αποτέλεσμα μακροχρόνιας ερευνητικής προσπάθειας. Άρα η καινοτομία δεν είναι μόνο το τελικό προϊόν, αλλά σαν επιχειρησιακή διαδικασία περνά όλες τις φάσεις της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Σχήμα II.3: ΤΟ ΚΥΚΛΩΜΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Λειτουργίες της καινοτομικής διαδικασίας

Καινοτομική διαδικασία ορίζεται η συνεχής ανανέωση του προϊόντος που προσφέρει η επιχείρηση και του τρόπου που το προσφέρει.

Η καινοτομική διαδικασία δεν είναι ίδια για όλες τις περιστάσεις, διαφοροποιείται ανάλογα με τους παρακάτω παράγοντες:

- τομέας – κλάδος που ανήκει η επιχείρηση
- μέγεθος της επιχείρησης
- εθνικά συστήματα καινοτομίας
- διάφορα εμπόδια που παρουσιάζονται στο κύκλωμα της καινοτομικής διαδικασίας:

Βιβλιογραφία:

Freeman, C. (1983). The Economics of Industrial Innovation, 2nd ed. PRINTER.

Freeman, C. and Soete L. (1997). The Economics of Industrial Innovation, 3rd ed. PRINTER.

Nelson, R. (1993). National Innovations Systems: A Comparative Analysis. Oxford University Press.

OECD (1997). OECD Proposed Guidelines for Collecting and Interpreting Technological Innovation Data. Oslo Manual, OECD/Eurostat, Paris.

Rogers, E. M. (1995). Diffusion of Innovations. 4th Ed. New York: The Free Press.

Shavinona LV. (2003). The international handbook on innovation. ISBN 0-08-044198-X. Elsevier.

Stoneman, Paul (ed.) (1995) Handbook of the Economics of Innovation and Technological Change (Oxford: Blackwell).

Γεωργαντά, Ζ. (2003). Επιχειρηματικότητα και Καινοτομίες: Το Management της Επιχειρηματικής Καινοτομίας. Εκδόσεις Ανικούλας.

Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (2000). <http://www.gsrt.gr>. Εγχειρίδιο Όσλο

Καρβούνης, Σ. (1991). Διαχείριση τεχνολογίας και τεχνολογικές καινοτομίες. Σταμούλης, Πειραιάς.

Σταμπουλής, Γ. (2003). Διαχείριση Τεχνολογίας και Καινοτομίας. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας.